SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 154
van **ELKE SLEURS**
datum: 10 december 2021

---

aan **WOUTER BEKE**
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Vernieuwingsprojecten geestelijke gezondheidszorg - Proeftuinen

In de beleids- en begrotingstoelichting (BBT) 2022 staat onder artikel GE0-1GDF2LA-WT o.m. dat de Vlaamse overheid vernieuwingsprojecten subsidieert in de geestelijke gezondheidszorg, waaronder proeftuinen voor woonzorgvormen voor chronische psychiatrische patiënten, zorgpaden perinatale geestelijke gezondheidszorg, herstelacademies, Tandem (toeleiding en aanmelding van gedetineerden na hun detentie naar de reguliere geestelijke gezondheidszorg), aangepaste woonzorgvormen voor jongvolwassenen, enzovoort.

1. Wat is de timing van deze proeftuinen?
2. Welke budgetten zijn specifiek aan elke proeftuin gekoppeld?
3. Kan de minister per afgeronde proeftuin toelichting geven met betrekking tot de verdere opvolging ervan? Welke proeftuinen krijgen een structurele inbedding en hoe wordt dit geëvalueerd?

Vlaams Parlement

WOUTER BEKE
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

ANTWOORD
op vraag nr. 154 van 10 december 2021
van **ELKE SLEURS**

Ik bezorg u de gevraagde informatie per projectsubsidie.

Aditi
Aan Sensoa vzw werd - voor de periode 1.07.2019 tot 30.06.2020 een budget van 45.000 euro en voor de periode 01.07.2020 tot 31.12.2021 een budget van 67.500 euro toegekend - ter ondersteuning van **Aditi vzw** voor de uitvoering van de volgende activiteiten, zoals deze zijn opgenomen in de 'conceptnota voor nieuwe regelgeving betreffende het faciliteren van de beleving van seksualiteit en intimiteit op maat van personen met een zorgbehoefte':

1° Het begeleiden van voorzieningen voor personen met een zorgbehoefte die een visie uitwerken rond de seksuele rechten en behoeften van zorggebruikers, en hoe daarmee om te gaan;
2° Vormingen geven aan de directie en de personeelsleden van voorzieningen voor personen met een zorgbehoefte. Daarin komen onderwerpen aan bod als het omgaan met (hetero-, homo- of bi)seksuele behoeften van zorggebruikers, het voorkomen van seksueel overschrijdend gedrag en het gericht doorverwijzen bij gevallen van seksueel overschrijdend gedrag;
3° De samenwerking met Sensoa, PASOP en Ghapro verder uitwerken om de eigen expertise op het vlak van seksualiteit bij personen met een zorgbehoefte op te bouwen.

Momenteel is Zorg en Gezondheid bezig met de evaluatie van dit project en kan er nog geen informatie gegeven worden over het verdere verloop van deze subsidiering.

Projecten aanklampende zorg
Sinds 1.03.2018 wordt aan 6 initiatieven van beschut wonen (IBW) een jaarlijkse subsidie van 197.400 euro toegekend (totaal 1.184.400 euro) voor de uitvoering van de projecten aanklampende zorg naar zorgmijdende mensen met psychische problemen die sociaal huren. De projecten hadden oorspronkelijk een looptijd van 1.03.2018 t.e.m. 31.12.2020 maar werden verlengd t.e.m. 31.12.2021.

De doelstelling van de projecten is dat de sociale woonactoren (sociale huisvestingsmaatschappijen en sociale verhuurkantoren) mensen met vermoedelijke psychische problemen detecteren en deze toeleiden naar het multidisciplinair team dat aanklampend zal werken. Deze mensen worden door het team gescreend op effectieve geestelijke gezondheidsproblemen en toegeleid naar de reguliere hulpverlening.

Het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin heeft eind 2020 een wetenschappelijke evaluatie van de projecten aanklampende zorg afgerond. Naar aanleiding van de positieve evaluatie zijn de projecten gecontinueerd. Het Agentschap Zorg en Gezondheid werkt in 2022 een toekomstvisie uit op basis van dit onderzoek en de verzamelde ervaringen en gegevens uit de projecten. Dit kon in 2021 nog niet gebeuren owv andere prioriteiten. Op basis van dit voorstel zal worden beslist over de (eventuele) structurele inbedding van de projecten.

Projecten specifieke woonvormen jongvolwassenen
Sinds 15.12.2017 wordt aan 5 initiatieven van beschut wonen (IBW) een jaarlijkse subsidie van 120.857 euro toegekend (totaal 604.285 euro) voor de uitvoering van de projecten specifieke woonvormen voor jongvolwassenen met psychische problemen. De projecten hadden oorspronkelijk een looptijd van 15.12.2017 t.e.m. 31.12.2019 maar werden verlengd t.e.m. 31.12.2021.

De doelstelling van de projecten specifieke woonvormen voor jongvolwassen is het uitbouwen van een geïntegreerd, intensief begeleidingstraject voor jongvolwassenen, in combinatie met intensieve woonondersteuning. Hiertoe wordt aansluiting gezocht met de reguliere woonvormen naar deze doelgroep binnen de jeugdhulp, CAW, VAPH, OCMW,…

Het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin heeft eind 2020 een wettenschappelijke evaluatie van de projecten specifieke woonvormen voor jongvolwassenen afgerond. Naar aanleiding van de positieve evaluatie zijn de projecten gecontinueerd. Het Agentschap Zorg en Gezondheid werkt in 2022 een toekomstvisie uit op basis van dit onderzoek en de verzamelde ervaringen en gegevens uit de projecten. Dit kon in 2021 nog niet gebeuren owv andere prioriteiten. Op basis van dit voorstel zal worden beslist over de (eventuele) structurele inbedding van de projecten.

Proeftuinen woonzorg in de GGZ
In 2015 lanceerde de Vlaamse Overheid een oproep "Proeftuinen woonzorg in de geestelijke gezondheidszorg". Doelstelling van de oproep was het mogelijk maken om in een regelluwe context ervaring op te doen met flexibele woonzorgvormen voor zorggebruikers met een chronische psychiatrische aandoening (EPA).

Er werden bij aanvang zes projecten geselecteerd verspreid over Vlaanderen en Brussel. Deze proeftuinen kregen een maximum subsidie van 250.000 euro op jaarbasis. Na evaluatie werden enkele proeftuinen stopgezet. Momenteel zijn er nog 3 proeftuinen lopende die subsidies hebben ontvangen tot en met 31.12.2021. De jaarlijkse subsidie voor de 3 proeftuinen bedraagt in totaal 542.850 euro. Met mijn administratie bekijk ik momenteel verder de toekomst van deze proeftuinen.

TANDEM:
Sinds 1 maart 2017 stelt de Vlaamse overheid een jaarlijkse financiering van 265.000 euro ter beschikking voor de oprichting van TANDEM binnen alle Vlaamse gevangenissen. Dit is ontstaan naar aanleiding van de stopzetting van een federaal project en de goede ervaringen en evaluaties van dat project. TANDEM staat voor 'toeleiding en aanmelding na detentie en meer'. Het project wil alle gedetineerden met een geestelijk gezondheidsprobleem helpen met het vinden van de gepaste zorg- en hulpverlening na hun detentie. In 2020 werd de subsidie voor TANDEM verlengd met een nieuwe periode van 3 jaar en uitgebreid om tegemoet te komen aan een aantal belangrijke noden: enerzijds het wegwerken van de wachtlijsten en anderzijds het versterken van de brug binnen-buiten. Voor de periode van 1 januari 2020 tot en met 31 december 2022 wordt er een totale subsidie voorzien van 1.457.500 euro die wordt toegekend aan het Vlaams Overlegplatform Geestelijke Gezondheid (VLOGG). De verderzetting en uitbreiding van de werking van TANDEM werd ook opgenomen in het Strategisch plan Hulp- en dienstverlening aan gedetineerden 2020-2025 dat door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd op 13 november 2020.

Zorgpaden perinatale mentale gezondheidszorg:
Sinds 2019 subsidieert de Vlaamse overheid de uitrol van de richtlijn i.v.m. screening en detectie van perinatale mentale problemen in Vlaanderen en de implementatie van regionale zorgpaden perinatale mentale gezondheid (PMG). Sinds 2019 wordt er jaarlijks een budget van 102.000 euro ter beschikking gesteld voor de aanstelling van 3 PMG-coördinatoren, die in samenwerking met vertegenwoordigers van het Vlaams Overlegplatform Geestelijke Gezondheid (VLOGG) instaan voor bovenstaande activiteiten.

Het voorbije jaar werd er binnen het Vlaams Expertisenetwerk Perinatale Mentale Gezondheid, op initiatief van Zorg en Gezondheid en Opgroeien, een Vlaamse visie ontwikkeld inzake dit thema. Aan de hand van deze visie zullen er bijkomende middelen geïnvesteerd worden om de zorg voor perinatale mentale gezondheid in Vlaanderen te optimaliseren. De verdere uitrol van de zorgpaden PMG zal meegenomen worden in dit traject. Voor 2021 werd nog een aparte projectsubsidie voorzien om de verdere uitrol van de zorgpaden PMG te verzekeren.
Op 17 december 2021 heeft de Vlaamse Regering reeds een eerste stap gezet in bijkomende investeringen in perinatale mentale gezondheid. Er werd een subsidie toegekend aan het Vlaams Overlegplatform Geestelijke Gezondheid (VLOGG) van 570.000 euro om tijdelijk een projectteam PMG uit te bouwen en eenmalige initiatieven uit die Vlaamse visie op te starten en te realiseren in de komende 2 jaar.

Herstelacademie
De Vlaamse Overheid kent sinds 2017 een subsidie toe aan het Steunpunt Geestelijke Gezondheid voor de uitbouw van herstelacademies in Vlaanderen. Het subsidiebedrag op jaarbasis bedraagt 67.708,33 euro.
Voor de periode 1 januari 2022 tot en met 31 december 2023 zal dit project verder gesubsidieerd worden via het relanceplan 'Vlaamse veerkracht': eenmalige initiatieven om mensen die reeds psychisch kwetsbaar waren, te ondersteunen (project 137). Binnen dit project zal verder gewerkt worden aan de regionale verankering van de herstelacademies, de opstart van een aanbod voor jongeren (= discovery colleges), het uitwerken van specifieke thema's rond bijv. verslaving en het uitwerken van een communicatiestrategie en evaluatiestrategie.

Kwartiermaken
De Vlaamse Overheid kent sinds 2018 een subsidie toe aan het Steunpunt Geestelijke Gezondheid voor het project kwartiermaken. In 2021 werd een subsidie toegekend van 122.600 euro.
Voor de periode 1 januari 2022 tot 31 december 2023 zal dit project verder gesubsidieerd worden via het relanceplan 'Vlaamse veerkracht': eenmalige initiatieven om mensen die reeds psychisch kwetsbaar waren, te ondersteunen (project 137). Kwartiermaken is een complex concept met veel stakeholders op gemeentelijke- en buurtniveau en is afhankelijk van de noden op buurtniveau, het lokaal aanbod in de (geestelijke) gezondheidszorg en lokale drive voor het implementeren van buurtgerichte zorg en warme wijken, wat structurele verankering momenteel nog niet mogelijk maakt.